

[Kofod-Svendsen]

med militærets hjælp. De relativt få gange, det er lykkedes at indføre et civilt styre af moderat og reformvenligt tilsnit, er forsøgene på liberalisering af det økonomiske og sociale liv som oftest strandet på højrekræfternes og militærets modstand. Kun i Puerto Rico og Panama har relativt moderate politiske kræfter vundet fodfæste og har kunnet sikre en vis politisk stabilitet, om end man ikke kan tale om demokrati og sociale og økonomiske reformer i vor forstand. Det var det første, jeg gerne ville understrege.

USAs naturlige interesse for udviklingen i dette område har fået skiftende administrationer til at forsøge at påvirke udviklingen i en USA-gunstig retning. Problemet for USA har været, at man nødvendigvis må samarbejde med de eksisterende regimer uanset deres karakter og manglende folkelige baggrund, og at der har været snævre grænser for, hvor meget USA har kunnet eller villet presse disse regimer til politiske, økonomiske og sociale reformer.

Man kan diskutere, om USA reelt har været magtesløst eller USA af forskellige grunde ikke har ønsket at bruge sine pressionsmuligheder over for disse regimer, men faktum er, at USA i meget høj grad er blevet identificeret med disse højreregimer og derved har fået troværdighedens skær over sin Mellemamerikapolitik. For kendsgerningen er jo, at det er yderst begrænset, hvad USA har opnået med hensyn til politiske, økonomiske og sociale reformer trods sine erklærede mål herom. Det mest karakteristiske ved USAs indsats har været en massiv militær støtte til regimernes bekæmpelse af de respektive landes oprørsbevægelser, mens midlerne til økonomiske og sociale hjælpeprogrammer i sammenligning med den militære bistand har været yderst beskedne.

I det omfang Kissingerkommissionens økonomiske forslag gennemføres, er der dog udsigt til et markant sporskifte i amerikansk politik. Kommissionen foreslog som bekendt bl.a., at der sættes ind med et omfattende økonomisk hjælpeprogram på 8 mia dollars over en periode på 5 år og omfattende hele Mellemamerika. Men både før og efter Kissingerkommissionens forslag fra februar 1984 har Reaganadministrationen annonceret, at den vil sætte ind med omfattende økonomiske hjælpeprogrammer, om end disse er af en noget mere beskedne størrelsesorden.

Begejstringen for disse økonomiske programmer har imidlertid været behersket i den amerikanske offentlighed, idet det er en vidt udbredt opfattelse, at forudsætningen for en succesrig anvendelse af disse ressourcer er nogenlunde politisk stabilitet.

Ligeledes hvad den militære indsats angår, er der delte meninger i den amerikanske offentlighed. Også Kissingerkommissionen foreslog en øget militær støtte til landene i Mellemamerika som forudsætning for, at de siddende USA-venlige regimer kan vinde kontrol med deres lande og derefter genopbygge økonomien.

Andre i USA er af den opfattelse, at øget militær indsats blot vil stimulere oprørsgrupperne til øget indsats – med yderligere militær konfrontation og materielle ødelæggelser til følge.

Hvad er så Danmarks handlemuligheder? Tiden tillader ikke, at jeg går yderligere ind i en analyse af situationen i de enkelte mellemamerikanske lande, men hvad er Danmarks muligheder? Jeg vil kort skitsere nogle handlingsmuligheder.

For det første dialog via FN og også gennem EPS med USA om vort syn på situationen i området. For det andet eventuel økonomisk og humanitær bistand til forskellige lokale hjælpeprogrammer, f.eks. via kirkelige organisationer, støtte til Contadoragruppens forslag og støtte til moderate kræfter i området. I flere af disse områder findes der kristendemokratiske partier, som netop ønsker at gennemføre sociale reformer, og netop ud fra disse konkrete handlingsmuligheder kan mit parti helt ud støtte det dagsordensforslag, som det radikale venstre har fremsat.

Per Stig Møller (KF):

I sin ordførertale sagde hr. Riishøj, at der hos hr. Fischer forekom påstande, der er så groteske, at de ikke er til at tage alvorligt. Det er jo en meget alvorlig anklage imod en ordførertale i dette ting, og derfor vil jeg gerne have at vide, hvad det er for påstande, der er så groteske, at de ikke kan tages alvorligt – bare én af dem.

I den forbindelse føler jeg trang til at sige, at det vil undre mig meget, hvis hr. Kjeld Olesen kan støtte en af hr. Riishøjs påstande. Det var en påstand om, at Cuba er en overordentlig progressiv kraft i området. Kan